

โทษประหารชีวิต ไม่ทำให้สังคมปลอดภัยขึ้น

อาชญากรรม ความปลอดภัยสาธารณะ และโทษประหาร

NOT MAKING US SAFER

CRIME, PUBLIC SAFETY AND THE DEATH PENALTY

สิ่งพิมพ์ของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล
ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 2556
แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย
90/24 ซอยลาดพร้าว 1 ถนนลาดพร้าว
จอมพล จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
www.amnesty.or.th

© แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล พับลิเคชันส์ 2556
Index: ASA 26/002/2013
ภาษาเดิม: อังกฤษ
ผู้แปลฉบับภาษาไทย: พิกพ อุทุมอิทธิพงศ์
บรรณาธิการฉบับภาษาไทย: สุธารี วรรณศิริ

สงวนลิขสิทธิ์ สิ่งพิมพ์ฉบับนี้มีลิขสิทธิ์ แต่อาจนำไปตีพิมพ์ซ้ำด้วยวิธีการใด ๆ โดยไม่มีค่าธรรมเนียม หากเป็นไปเพื่อการก่อกวน ครอบงำ และการให้ความรู้ แต่ไม่ใช่การนำไปขายต่อ ผู้ทรงสิทธิร้องขอว่า ในการนำไปใช้ประโยชน์ดังกล่าว ให้แจ้งกลับมาให้ทราบด้วย เพื่อประเมินผลกระทบ ในการนำไปทำสำเนาด้วยวิธีการใด ๆ หรือการนำเนื้อหาบางส่วนไปใช้ในสิ่งพิมพ์ฉบับอื่น หรือกรณีที่ต้องการแปล หรือดัดแปลง ให้เขียนจดหมายขออนุญาตล่วงหน้าจากผู้จัดพิมพ์เสียก่อน และอาจมีการเรียกค่าธรรมเนียม ในการขออนุญาตจัดพิมพ์ กรุณาติดต่อที่ copyright@amnesty.org

AMNESTY
INTERNATIONAL
THAILAND

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเป็นขบวนการระดับโลกที่มีผู้สนับสนุน สมาชิก และนักเคลื่อนไหวกว่าสามล้านคนในกว่า 150 ประเทศและดินแดน ที่พยายามรณรงค์เพื่อยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนร้ายแรง

เรามีวิสัยทัศน์ที่ทุกคนได้รับสิทธิทุกประการตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่น ๆ

เราเป็นหน่วยงานอิสระไม่ขึ้นกับรัฐบาล อุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือศาสนา และได้รับการสนับสนุนจากค่าสมาชิกและการบริจาค

สารบัญ

1. อารัมภบท.....	4
2. อาชญากรรมและการป้องกัน.....	6
2.1 สถิติอาชญากรรม — ภาพรวมระดับโลก.....	6
2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มและแบบแผนอาชญากรรม.....	11
2.3 อัตราการลงโทษ.....	13
2.4 แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันอาชญากรรมขององค์การสหประชาชาติ.....	14
3. ทศนคติของสังคมต่อความปลอดภัย.....	17
3.1 ตัวอย่าง “กลุ่มประเทศแคริบเบียน-7”.....	18
4. โทษประหารในฐานะ “เครื่องมือแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว”.....	20
4.1 ไม่มีผลเชิงป้องปรามอาชญากรรม.....	22
5. สิทธิของเหยื่ออาชญากรรม.....	26
5.1 ใครเป็นเหยื่ออาชญากรรม?.....	26
5.2 เหยื่ออาชญากรรม: ตัดวงจรความรุนแรง.....	28
6. การรณรงค์ต่อสาธารณะ: ความสำคัญของการให้ความรู้ ด้านสิทธิมนุษยชน.....	30
7. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	32

1. อารัมภก

“เราจะต้องไม่หยุดเข้มนวดกดขัดต่อการก่ออาชญากรรม แต่ในขณะที่เดียวกันเราต้องทำงานอย่างฉลาดและมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ปัญหอาชญากรรม และจัดการกับเงื่อนไข และทางเลือกของบุคคล ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดอาชญากรรมนั้น”

เอริค โฮลเดอร์ (Eric Holder) อัยการสูงสุด สหรัฐอเมริกา
กล่าวในที่ประชุมประจำปีของคณะกรรมการบริหารเนติบัณฑิตยสภาอเมริกัน
(American Bar Association’s House of Delegates) เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2556

10 ตุลาคม 2556 เป็นวันต่อต้านโทษประหารชีวิตสากลครั้งที่ 11 ขบวนการนักเคลื่อนไหวเพื่อยุติโทษประหารทั่วโลกกำลังรณรงค์ให้ยกเลิกโทษประหารโดยใช้คำขวัญว่า “ยุติอาชญากรรม ไม่ใช่ยุติชีวิต!” โดยให้ความสำคัญกับการใช้โทษประหารในประเทศแถบแคริบเบียนที่พูดภาษาอังกฤษ

อาชญากรรม ความปลอดภัยสาธารณะ และโทษประหาร เป็นประเด็นหลักของการรณรงค์ในปีนี้ เนื่องจากรัฐบาลในหลายประเทศได้รื้อฟื้นหรือมีแนวโน้มจะรื้อฟื้นโทษประหารหลังจากงดเว้นการใช้โทษประหารมาเป็นเวลานาน กล่าวได้ว่าแนวโน้มดังกล่าวเป็นผลมาจากแรงจูงใจทางการเมืองเพื่อรับมือกับการเพิ่มขึ้นหรือการคาดว่าจะเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมรุนแรง หรือโดยเฉพาะอาชญากรรมที่โหดร้าย ซึ่งเป็นเหตุให้ประชาชนเกิดความโกรธแค้นอย่างมาก ระหว่างเดือนสิงหาคม 2555 ถึงสิงหาคม 2556 แกมเบีย อินเดีย อินโดนีเซีย คูเวต ไนจีเรีย ปากีสถาน และเมื่อเร็ว ๆ นี้เวียดนาม ได้รื้อฟื้นการประหารชีวิตขึ้นมาใหม่ การแก้ไขกฎหมายในป่านี้นี้ก็ส่งผลให้เกิดข้อกังวลว่าอาจมีการรื้อฟื้นการประหารชีวิตในประเทศนั้นเช่นกัน

รัฐบาลมักอ้างว่าโทษประหารเป็นการแก้ปัญหาอาชญากรรมอย่างรวดเร็ว แม้จะไม่มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือว่ามีผลในเชิงป้องปราม อย่างไรก็ตาม พวกเขามักไม่ศึกษาถึงมาตรการที่มีประสิทธิผลในการแก้ปัญหาความปลอดภัยสาธารณะและอาชญากรรม อย่างเช่น การทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบยุติธรรมทางอาญาที่ให้เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ และการควบคุมและลดจำนวนอาวุธปืน ความอ่อนแอของระบบยุติธรรมในหลายประเทศมักทำให้แนวทางแก้ปัญหาอาชญากรรมของสังคมเลวร้ายลง

เริ่มตั้งแต่ความบกพร่องของการสืบสวนสอบสวน ไปจนถึงการขาดทนายความที่มีความสามารถสำหรับจำเลยที่เป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล คัดค้านโทษประหารชีวิตทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าจะเป็นความผิดทางอาญาประเภทใด ไม่ว่าผู้กระทำผิดจะมีบุคลิกลักษณะใด หรือไม่ว่าทางการจะใช้วิธีประหารชีวิตแบบใด โทษประหารละเมิดสิทธิที่จะมีชีวิต ซึ่งได้รับการรับรองตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็นการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มากที่สุด

การต่อต้านโทษประหารไม่ได้หมายถึงการปล่อยให้คนผิดลอยนวล
แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลตระหนักดีถึงความทุกข์ทรมานของเหยื่ออาชญากรรมรุนแรงและครอบครัวของพวกเขา และตระหนักดีถึงหน้าที่ของรัฐบาลในการคุ้มครองสิทธิของเหยื่ออาชญากรรม **แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล เชื่อว่าบุคคลที่ผ่านการพิสูจน์ตามกระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมว่ามีความผิดควรจะถูกลงโทษ แต่ไม่ควรนำโทษประหารมาใช้**

ความปรารถนาให้มีการยกเลิกโทษประหารปรากฏอยู่ในกฎหมายและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในความเห็นทั่วไป ว่าด้วยข้อ 6 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (General Comment on Article 6 of the International Covenant on Civil and Political Rights) ระบุว่า
นายของข้อ 6 “หมายถึงการยกเลิก [โทษประหาร] โดยใช้ถ้อยคำที่เป็นการเสนอแนะอย่างหนักแน่นว่า...การยกเลิกเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ คณะกรรมการจึงมีข้อสรุปว่ามาตรการใด ๆ ที่นำไปสู่การยกเลิกโทษประหาร ควรถือเป็นความก้าวหน้าในการส่งเสริมสิทธิที่จะมีชีวิต...”

แม้ในปัจจุบัน 140 ประเทศได้ยกเลิกโทษประหารทั้งในทางนิตินัยหรือพฤตินัยไปแล้ว แต่รัฐบาลในประเทศส่วนน้อยยังคงอ้างว่าต้องใช้โทษประหาร เมื่อสังคมมีความกังวลเกี่ยวกับอาชญากรรมรุนแรงและอัตราการฆาตกรรม เอกสารชิ้นนี้ให้ภาพรวมว่ารัฐบาลมักเรียกร้องให้มีการใช้โทษประหาร ในกรณีที่มีข้อกังวลเกี่ยวกับอาชญากรรมและความปลอดภัยสาธารณะ และข้อเรียกร้องเช่นนั้นเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจสาธารณะจากแนวทางแก้ปัญหาที่จำเป็นและยั่งยืน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและสาเหตุที่รากเหง้าได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า มีการเสนอผลการศึกษาล่าสุดว่า นี่เกี่ยวกับแนวโน้มการฆาตกรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านความปลอดภัย และผลในเชิงป้องกันของโทษประหาร การศึกษาเหล่านี้พบว่าเพื่อป้องกันอาชญากรรม รัฐบาลควรใช้แนวทางหลากหลายมิติซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วนของสังคมและการใช้เครื่องมือหลายอย่างพร้อม ๆ กัน แต่ไม่ควรใช้โทษประหาร

2. อาชญากรรมและการป้องกัน

“ความมั่นคงของพลเมือง การพัฒนามนุษย์
และสิทธิมนุษยชน ต่างเป็นสิ่งที่ผ่องแผ้วอิงอาศัยกัน”

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

“รายงานการพัฒนาด้านมนุษย์ของแคริบเบียนประจำปี 2555: การพัฒนามนุษย์
และการเปลี่ยนไปสู่ความมั่นคงของพลเมืองที่ดีขึ้น”

(“Caribbean Human Development Report 2012 Human development
and the Shift to Better Citizen Security”, 2012)

2.1 สถิติอาชญากรรม – ภาพรวมระดับโลก

สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติคาดการณ์ใน
รายงาน “Global study on Homicide” เมื่อปี 2554⁽¹⁾ ว่า จำนวนการเสียชีวิตที่
ถือว่าเป็นการฆาตกรรมของปี 2553 อยู่ที่ 468,000 ครั้ง กว่าหนึ่งในสาม (36%)
เกิดขึ้นในแอฟริกา 31% เกิดขึ้นในอเมริกา 27% ในเอเชีย 5% ในยุโรปและ 1% ใน
โอเชียเนีย เมื่อพิจารณาตัวเลขนี้เปรียบเทียบกับขนาดประชากรในแต่ละภูมิภาค
ทำให้พบว่าอัตราการฆาตกรรมในแอฟริกาและอเมริกา (17 และ 16 ต่อประชากร
100,000 คนตามลำดับ) มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยของโลกกว่าสองเท่า (6.9 ต่อ
100,000 คน) ในขณะที่เอเชีย ยุโรป และโอเชียเนีย (อยู่ระหว่าง 3-4 ต่อ 100,000
คน) หรือประมาณครึ่งหนึ่ง

ตามผลการศึกษาค้นคว้า 42% ของการฆาตกรรมทั่วโลกเกิดจากการใช้อาวุธปืน
การฆาตกรรมในอเมริกามีแนวโน้ม 3.5 เท่าที่จะเกิดจากการใช้อาวุธปืนเมื่อ
เปรียบเทียบกับอัตราการฆาตกรรมในยุโรปซึ่งส่วนใหญ่แล้วมักเกิดจากการใช้วัตถุ
แหลมคม ในอเมริกา มากกว่า 25% ของการฆาตกรรมเกี่ยวข้องกับแก๊งอาชญา-
กรรมและกิจกรรมของแก๊ง ในเอเชียและยุโรปเท่าที่ข้อมูลมีอยู่ ตัวเลขจะอยู่ที่ 5%
งานศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ระบุว่าแม้ผู้หญิงจะเป็นเหยื่อส่วนใหญ่ของคนร้ายซึ่งเป็นผู้รัก
หรือเป็นคนในครอบครัว แต่สำหรับการฆาตกรรมที่เกิดขึ้นนอกครอบครัว เหยื่อ
ส่วนใหญ่จะเป็นชายหนุ่ม เนื่องจากมีแนวโน้มจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับความเสี่ยง
อย่างเช่น การทำความผิดในที่สาธารณะ การเข้าร่วมแก๊ง การเสพติด การครอบครอง
อาวุธ และการทะเลาะวิวาท

ตารางที่ 1 อัตราการขาดแคลนประชากร 100,000 ราย/ปีในบางประเทศในทวีปอเมริกา (แหล่งข้อมูล: ข้อมูลจาก UNODC (3) และ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล)

สถานะของโทษประหาร	อัตราการฆาตกรรมในปี พ.ศ.										ครั้งสุดท้ายที่มีการ ประหารชีวิต	
	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554		
แอนติกัวและ บาร์บูดา	6.2	6.1	4.8	3.6	12.9	19.8	18.4	18.2	6.8		2534	
บาฮามาส	17.0	16.1	14.0	16.3	19.1	23.7	21.6	25.7	27.4	36.6	2543	
บาร์เบโดส	9.3	12.2	8.1	9.2	12.9	9.2	8.5	7.0	11.3		2527	
แคนาดา	1.7	1.7	1.7	1.8	1.7	1.6	1.7	1.6	1.4	1.5	2505	
คิวบา	5.9	5.7	5.9	6.1	5.1	5.0	4.6	5.0			2546	
โดมินิกัน	13.0	11.6	11.6	11.6	7.3	10.2	10.3	19.1	22.1		2529	
เอลซัลวาดอร์	47.3	55.9	64.6	62.5	64.6	57.3	51.9	71.1	64.4	70.2	2516	
ทั่วไป												
เกรนาดา	13.7	8.8	5.9	10.7	11.6	10.6	13.5	6.7	11.5		2521	
จาเมกา	39.8	36.8	55.2	62.4	49.7	58.5	59.5	61.6	52.7	41.2	2531	
เซนต์คิตส์ และเนวิส	10.6	20.9	22.7	16.3	34.1	31.7	45.0	52.2	38.2		2551	
ตรินิแดด และโตเบโก	13.1	17.5	19.8	29.3	28.1	29.5	41.1	37.9	35.3	26.1	2542	
สหรัฐอเมริกา	5.6	5.7	5.5	5.6	5.8	5.7	5.4	5	4.7	4.7	2556	
เวเนซุเอลา	38.1	44.1	37.1	37.4	45.2	47.7	52.0	49.0	45.1		ยกเลิกในปี 2406	

ตารางที่ 2 อัตราการขาดกรรมต่อประชากร 100.000 ราย/ปี ในบางประเทศในทวีปเอเชีย (แหล่งข้อมูล: ข้อมูลสืบจาก UNODC (4) และ แอมเนสตี อินเตอร์เนชันแนล)

สถานะของโทษประหาร	อัตราการฆาตกรรมในปี พ.ศ.										ครั้งสุดท้ายที่มี การประหารชีวิต
	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	
จีน	2545	2.0	1.9	1.9	1.6	1.4	1.2	1.1	1.1	1.0	2556
ฮ่องกง	1	0.8	0.7	0.5	0.5	0.3	0.5	0.7	0.5	0.2	2509
อินเดีย	3.9	3.5	3.6	3.5	3.5	3.4	3.4	3.4	3.4	3.5	2556
อินโดนีเซีย	0.6	0.6	0.4	0.6							2556
ญี่ปุ่น	0.5	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	0.3	2556
มองโกเลีย		13.8	13.2	15.6	13.0	11.2	7.9	8.1	8.7	9.5	2551
เนปาล	3.4	2.9	3.5	3.3	2.3	3.1	3.2	2.8			2522
ปากีสถาน	6.2	6.1	6.2	6.1	6.2	6.4	7.2	7.3	7.6	7.8	2555
สิงคโปร์	0.5	0.6	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.5	0.4	0.3	2554
เกาหลีใต้	2.1	2.1	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.3	2.9	2.6	2540
ไต้หวัน	5.1	4.7	4.0	4.0	4.0	3.8	3.5	3.6	3.2		2556
ไทย	7	9.8	6.5	7.2	7	6.5	5.8	5.4	5.3	4.8	2552

งานศึกษาชิ้นนี้ชี้ว่าในอเมริกา อัตราการฆาตกรรมในภูมิภาคแคริบเบียนและอเมริกากลาง เพิ่มขึ้นนับแต่ปี 2538 แต่ในส่วนอื่น ๆ ของภูมิภาคมีอัตราลดลงหรือคงที่ แม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะมีอัตราการฆาตกรรมค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นที่มีระดับการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน แต่อัตราการฆาตกรรมในสหรัฐฯ มีแนวโน้มลดลงนับแต่กลางทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาชี้ว่า อัตราการฆาตกรรมลดลงอย่างต่อเนื่องในหลายประเทศในเอเชียระหว่างปี 2545-2554 ฮองกง (เขตปกครองพิเศษของจีน) ญี่ปุ่นและสิงคโปร์มีสถิติอัตราการฆาตกรรมลดลงอย่างต่อเนื่อง และเป็น 3 ใน 6 ประเทศที่มีอัตราการฆาตกรรมต่ำสุดในระดับโลก (คิดเป็นจำนวนการฆาตกรรม 0.5 ต่อประชากร 100,000 คน)

อินเดียก็มีอัตราการฆาตกรรมลดลง 23% ในช่วงระหว่างปี 2538-2554 โดยเป็นช่วงเวลาที่มีการพักการใช้โทษประหารตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ปากีสถานและเนปาลต่างก็มีอัตราการฆาตกรรมลดลงเล็กน้อยในช่วงเวลาเดียวกัน ตามตัวเลขของกองสถิติอาชญากรรมแห่งชาติของอินเดีย เหตุการณ์ฆาตกรรม 8,718 คน (26%) ในปี 2552 เป็นผู้หญิง การฆาตกรรมเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการทะเลาะวิวาทเกี่ยวกับการจ่ายเงินของครอบครัวที่ต้องการให้ลูกสาวแต่งงาน (การเสียชีวิตเนื่องจากปัญหาสินสอด)⁽⁵⁾

งานศึกษาชิ้นนี้รายงานว่าอัตราการฆาตกรรมลดลงในประเทศส่วนใหญ่ในยุโรป นับแต่ปี 2538 เป็นต้นมา

ในรายงานที่เสนอต่อคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ⁽⁶⁾ คณะกรรมาธิการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา จำแนกแนวโน้มระดับภูมิภาคสำหรับอาชญากรรมรูปแบบอื่น ๆ ตามข้อมูลในรายงาน นับแต่ปี 2547 อัตราการลักทรัพย์มีลักษณะผันผวนในระดับโลก โดยมีแนวโน้มลดลงในยุโรป เอเชีย และอเมริกาเหนือ คงที่ในอเมริกาใต้ แต่กลับเพิ่มสูงขึ้นมาในภูมิภาคอเมริกากลางและแคริบเบียน แนวโน้มเหล่านี้มีความคล้ายคลึงกับแนวโน้มการฆาตกรรม โดยมีข้อยกเว้นอยู่บ้าง เช่น การลักทรัพย์เพิ่มขึ้นเป็นเวลาชั่วคราวในบางประเทศในยุโรปและเอเชียระหว่างปี 2548-2549

ในภูมิภาคอเมริกากลางและแคริบเบียน การย่องเบาและการขโมยรถยนต์เพิ่มสูงขึ้น คู่ขนานไปกับอาชญากรรมที่รุนแรง อย่างเช่น การฆ่าโดยเจตนาและการลักทรัพย์ ⁽⁷⁾

ทั้งในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือและด้านใต้ทะเลทรายซาฮารา มีข้อมูลอยู่ค่อนข้างจำกัด เป็นเหตุให้ไม่สามารถนำข้อมูลสถิติอาชญากรรมไปเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นได้

สถานะของโทษประหาร		อัตราโทษประหารใน พ.ศ.										ครั้งสุดท้ายที่มี การประหารชีวิต	
		2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554		
แอลจีเรีย	ยกเลิกโทษประหารในทางปฏิบัติ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2536	
ลียิปต์	ยังคงบทลงโทษประหาร	0.7	0.7	0.4	0.7	0.7	0.9	1.2	1.1	2.3	3.3	2554	
เคนยา	ยกเลิกโทษประหารในทางปฏิบัติ			4.0	3.5	3.5	3.4	3.7	5.6	5.5.	6.3	2530	
คูเวต	ยังคงบทลงโทษประหาร	1.1	1.4	2.2	2.9	1.8	3.1	2.2	2.2			2556	
เลบานอน	ยังคงบทลงโทษประหาร			3.1	3.1	2.1	2.6	6.0	1.9	2.2		2547	
โมร็อกโก	ยกเลิกโทษประหารในทางปฏิบัติ	1.6	1.7	1.6	1.5	1.6	1.7	1.4	1.4	1.4		2536	
ซาอุดี- อาระเบีย	ยังคงบทลงโทษประหาร	1.3	1.1	1.3	1.2	1.0	1.0						
แอฟริกาใต้	ยกเลิกโทษประหารสำหรับทุกความผิดทางอาญา	46.8	42.5	39.8	38.8	39.7	37.9	36.8	33.8	31.8	30.9	2534	
แถมเบีย	ยกเลิกโทษประหารในทางปฏิบัติ			3.2	3.1	3.3	3.4	2.7	3.1	1.8		2540	
ติมอร์-เลสเต	ยังคงบทลงโทษประหาร		8.2	8.7	8.7	7.4	5.2	7.7				2547	

2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มและแบบแผน อาชญากรรม

“ปืนและยาอยู่ในมือของเยาวชน
และเมื่อเราเริ่มตอบคำถามว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น
เมื่อนั้นแหละเราจึงจะเข้าใจสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา”

ดร.โรนัลด์ มาร์แชลล์ (Dr. Ronald Marshall)

นักสังคมวิทยาตรีนิแดดและโตเบโก 18 สิงหาคม 2556 ⁽⁹⁾

แนวโน้มและแบบแผนอาชญากรรมในแต่ละประเทศและภูมิภาค มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยเฉพาะสำหรับบางบริบท เป็นเหตุให้ไม่มีแนวทางแก้ปัญหาเดียวที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดความปลอดภัยต่อสาธารณะในทุกประเทศ อย่างไรก็ตามงานศึกษาหลายชิ้นขององค์การสหประชาชาติได้จำแนกว่าความยากจน ความไม่เท่าเทียมและความสามารถของรัฐในการรักษาลัทธินิติธรรม ต่างเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับความรุนแรงในประเทศส่วนใหญ่ นอกเหนือจากพฤติกรรมส่วนบุคคลในแต่ละสถานการณ์⁽¹⁰⁾

สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ในรายงาน “Global study on Homicide”⁽¹¹⁾ เมื่อปี 2554 ได้ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างการฆาตกรรมกับการพัฒนามนุษย์และการพัฒนาเศรษฐกิจ งานศึกษาพบว่า การฆาตกรรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นในประเทศที่มีระดับการพัฒนามนุษย์ต่ำ และประเทศที่มีความแตกต่างด้านรายได้อย่างมากจะมีอัตราการฆาตกรรมสูงกว่าประเทศที่มีความเท่าเทียมกันมากถึงเกือบสี่เท่า ⁽¹²⁾

ในรายงานเมื่อปี 2555 ของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับภูมิภาคแคริบเบียนชี้ให้เห็นว่า ความไม่เท่าเทียมด้านเพศสภาพมักเกิดขึ้นในบริบทที่ผู้หญิงมีแนวโน้มอย่างมากที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม แม้จะมีความก้าวหน้าอย่างมากด้านการศึกษา ความเท่าเทียมด้านแรงงาน การมีส่วนร่วมทางการเมืองและความเสมอภาคเบื้องต้นตามกฎหมายก็ตาม ⁽¹³⁾

ความเสี่ยงที่จะเกิดอาชญากรรมรุนแรงยิ่งสูงมากขึ้นในเมืองใหญ่ ตามข้อมูลในงานศึกษาการฆาตกรรมระดับโลกของ UNODC ระบุว่า “แม้ว่าสภาพแวดล้อมในเมืองมีเงื่อนไขที่ช่วยในการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต อย่างเช่นมีระบบตำรวจที่ดีกว่า และสามารถเข้าถึงสถานพยาบาลได้เร็วกว่า แต่ในหลายประเทศ อัตรา

การฆาตกรรมในเขตเมืองที่มีคนอยู่หนาแน่นจะสูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการ ทั้งในแง่ของสังคม (ความไม่เท่าเทียม การแบ่งแยก ความยากจน) และเงื่อนไขด้านอาชญาวิทยา (มีเป้าหมายมากขึ้น เป็นตลาดซื้อขายยาเสพติด การที่คนไม่รู้จักรักกัน) ยกตัวอย่างเช่น ในเมืองบางแห่ง การฆาตกรรมมีแนวโน้มกระจุกตัวอยู่ในย่านที่อยู่อาศัยของผู้ที่ด้อยโอกาสทางสังคม และผลกระทบจากความไม่เท่าเทียมทางสังคมและความยากจนจะเลวร้ายลงไปอีก เมื่อมีสัญญาณที่บ่งชี้ถึงความเสื่อมโทรมทางสังคมและกายภาพ (การขายบริการทางเพศ การซื้อขายยาเสพติด) ส่งผลให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดการฆาตกรรมมากขึ้น” (14)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติการณ์การฆาตกรรม อย่างเช่น การพกพาอาวุธปืนหรือ การอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งค้ายาเสพติด ล้วนมีผลกระทบต่ออัตราการฆาตกรรม (15)

ในภูมิภาคแคริบเบียน รายงานเมื่อปี 2555 ของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติมีข้อสังเกตว่า การเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมรุนแรงในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการลดลงของอัตราการคลี่คลายคดีและการลงโทษผู้กระทำผิด “ในบางประเทศ การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของอัตราการก่ออาชญากรรมที่รุนแรง เกิดขึ้นในลักษณะเดียวกับการลดลงของการจับกุมและอัตราการลงโทษที่ลดลงถึงระดับต่ำ ความไม่เท่าเทียมและการกีดกันทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่อัตราการเกิดความรุนแรงในระดับสูง สภาพที่ไม่สามารถจับกุมตัวและปล่อยให้ผู้คนผิดลอยนวลยังส่งผลให้เกิดอัตราการก่ออาชญากรรมที่รุนแรงซึ่งเพิ่มสูงขึ้นในบางประเทศ” (16)

จากการวิเคราะห์ของคณะกรรมาธิการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาภายใต้คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ถึงความเชื่อมโยงระหว่างอัตราการฆาตกรรมกับดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม ทำให้พบว่าประเทศที่มีกระบวนการด้านนิติบัญญัติอ่อนแอ ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม หรือไม่สามารถตัดสินอรรถคดีอย่างเป็นอิสระ มีแนวโน้มจะมีอัตราการฆาตกรรมสูงกว่าประเทศอื่น⁽¹⁷⁾ อย่างไรก็ตาม คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติมีข้อสังเกตด้วยว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้ อาจไม่ได้เกี่ยวข้องกันโดยตรงเสมอไป เนื่องจากความสามารถของรัฐในการรักษาลหลักนิติธรรมอาจมีผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งในทางกลับกันย่อมส่งผลกระทบต่ออัตราการก่ออาชญากรรมเช่นกัน

2.3 อัตราการลงโทษ

“ในการกำหนดโทษประหาร คุณต้องตั้งข้อหาและลงโทษบุคคล แต่ปัญหาคือจากสถิติที่ผ่านมา กว่า 99% ของการขาดกรรมที่เกิดขึ้น ไม่มีการตั้งข้อหาและการลงโทษบุคคลที่กระทำผิด”

ราเมช ลอว์เรนซ์ มหาราช (Ramesh Lawrence Maharaj)
อดีตรัฐมนตรีสูงสุดตรีเนแดดและโตเบโก 31 สิงหาคม 2556 ⁽¹⁸⁾

สืบเนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลที่สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติเข้าถึงได้ ⁽¹⁹⁾ เป็นเหตุให้การประเมินอัตราการลงโทษในคดีฆาตกรรมทำได้ในระดับโลกเท่านั้น

ภายหลังการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการส่งมอบให้กับองค์การสหประชาชาติจาก 38 ประเทศทั่วโลกในช่วงระหว่างปี 2546-2552 คณะกรรมาธิการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ภายใต้คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ พบว่าระบบยุติธรรมทางอาญาในประเทศที่ใช้บริหารจัดการกรณีที่มีอัตราการฆาตกรรมต่ำ มักจะมีประสิทธิภาพมากกว่าระบบที่ใช้บริหารจัดการกับอัตราการฆาตกรรมสูง แนวโน้มใน 8 ประเทศที่มีอัตราการฆาตกรรมสูงสุดชี้ว่า กรณีที่ระดับการฆาตกรรมเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ระดับการจับกุมและสอบสวนไม่เปลี่ยนแปลง แสดงให้เห็นว่าระบบยุติธรรมทางอาญาในประเทศนั้นไม่สามารถรับมือกับอัตราการฆาตกรรมที่เพิ่มสูงขึ้นได้อย่างทันท่วงที ⁽²⁰⁾

2.4 แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันอาชญากรรม ขององค์การสหประชาชาติ

“แนวคิดทั้งหมดคือการส่งเสริมให้คนตระหนักว่า อาชญากรรม
เป็นปัญหาสังคมและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขจากทุกภาคส่วน
การใช้เวลามากมายกับการตำหนิคนอื่นไม่ได้ช่วย
แก้ปัญหาอาชญากรรม ... แต่เป็นเรื่องที่เราแต่ละคนต้อง
ตระหนักถึงบทบาทที่มีในการต่อสู้กับปัญหาอาชญากรรม
นั่นเป็นสิ่งที่เราพยายามทำ”

นายกรัฐมนตรีรูสเวลต์ สเกอริต (Roosevelt Skerrit) ในพิธีเปิดโครงการเข้าถึงชุมชน
เพื่อแก้ปัญหาอาชญากรรมและความรุนแรง 13 เมษายน 2555 (21)

ในมติที่ 2002/13 คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติได้รับรองแนว
ปฏิบัติเพื่อป้องกันอาชญากรรม (Guidelines for the Prevention of Crime)⁽²²⁾ ‘แนว
ปฏิบัติ’ ดังกล่าวนิยามว่าการป้องกันอาชญากรรมประกอบด้วย “ยุทธศาสตร์และ
มาตรการที่มุ่งลดความเสี่ยงของการเกิดอาชญากรรม และลดการกระทำความผิด
ต่อบุคคลและสังคม รวมทั้งความกลัวต่ออาชญากรรม ทั้งนี้โดยการแทรกแซงเพื่อ
แก้ไขสาเหตุที่ทับซ้อนกัน”

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาแนวทางที่หลากหลายของการป้องกัน
อาชญากรรมออกมาใช้ ทั้งนี้เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแก้ปัญห
สาเหตุและพฤติกรรมในเบื้องต้น ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนในสังคม และอาจ
กระตุ้นให้มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อผู้อื่น นักอาชญาวิทยามักเรียกปัจจัยเหล่านี้ว่า
“ปัจจัยเสี่ยง”

“ปัจจัยเสี่ยง” สำหรับอาชญากรรมคืออะไร

ในหนังสือคู่มือว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรม⁽²³⁾ สำนักงานว่าด้วยยาเสพติด
และอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติได้กล่าวถึง “ปัจจัยเสี่ยง” ดังต่อไปนี้
» ในระดับโลก “ปัจจัยเสี่ยง” หมายถึงการเคลื่อนย้ายของประชากรครั้งใหญ่
การเคลื่อนย้ายของประชากรครั้งใหญ่และรวดเร็ว การพัฒนาเขตเมือง
อย่างรวดเร็ว หายนะด้านสิ่งแวดล้อม ภาวะเศรษฐกิจถดถอย และการ
เปลี่ยนแปลงแบบแผนการค้าและการสื่อสาร หรือการเปลี่ยนแปลง

แบบแผนแก๊งอาชญากรรม ทั้งหมดล้วนมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

- » ในระดับประเทศ ความแตกต่างด้านรายได้ครัวเรือนระหว่างคนจนสุดและคนรวยสุด ระดับการทุจริต คุณภาพโครงสร้างพื้นฐานและสถาบัน รวมทั้งแบบแผนทางสังคมและวัฒนธรรม ทั้งหมดล้วนมีอิทธิพลเป็นเหตุให้บุคคลตกเป็นเหยื่อหรือไม่ก็เป็นผู้ก่ออาชญากรรม
- » ในระดับท้องถิ่น ความบกพร่องด้านโครงสร้างพื้นฐาน สภาพที่อยู่อาศัยและสภาพบ้านเรือนที่เลวร้าย การขาดแคลนสาธารณูปการ รวมทั้งการศึกษาที่ดีและบริการด้านสุขภาพ อัตราการว่างงานสูง และการเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย หรือการเข้าถึงอาวุธขนาดเล็ก ล้วนเป็น “ปัจจัยเสี่ยง”
- » ในระดับบุคคล ความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างบุคคลกับครอบครัวและชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยป้องกันการเกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง

ในแนวปฏิบัติยังได้จำแนกแนวทางการทำงานดังนี้

- » การป้องกันโดยผ่านการพัฒนาสังคมหรือการป้องกันอาชญากรรมทางสังคม โดยเน้นการส่งเสริมสวัสดิภาพของบุคคลและการใช้มาตรการด้านสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ และการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมในเชิงบวกต่อสังคม โดยมีจุดเน้นเป็นพิเศษที่เด็กและเยาวชน รวมทั้งการให้ความใส่ใจต่อความเสี่ยงเฉพาะด้านและปัจจัยคุ้มครองที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและความเสี่ยงที่จะกลายเป็นเหยื่ออาชญากรรม อย่างเช่น การว่างงาน การถูกผลักออกไปอยู่ชายขอบ และการถูกกีดกัน
- » การป้องกันอาชญากรรมโดยอาศัยฐานจากท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นซึ่งส่งผลให้มีการกระทำความผิด ด้วยการพัฒนากิจกรรม ความชำนาญ และส่งเสริมพันธกิจของสมาชิกในชุมชน
- » การป้องกันอาชญากรรมตามสถานการณ์ เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมโดยลดโอกาส เพิ่มความเสี่ยงที่จะถูกจับกุม และลดโอกาสที่จะได้รับประโยชน์ให้เหลือน้อยสุด ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบพื้นที่สาธารณะและบ้าน ทำให้ยากต่อการทำลายข้าวของ และยากต่อการบุกรุกเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต และการให้ความช่วยเหลือและให้ข้อมูลกับผู้ที่มีโอกาสเป็นเหยื่อและผู้ที่เป็นเหยื่ออาชญากรรม
- » โครงการส่งเสริมให้กลับคืนสู่สังคม จะช่วยป้องกันไม่ให้คุณคณกลับไปกระทำความผิดซ้ำ โดยการส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดปรับตัวเข้าไปอยู่ในสังคมได้ รวมทั้งการกำหนดกลไกป้องกันอื่น ๆ ขึ้นมา

ในการดำเนินงานเหล่านี้ แนวปฏิบัติมีข้อเสนอแนะให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้อง ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐไปจนถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการนำนโยบายด้านสังคมและเศรษฐกิจไปปฏิบัติ รวมถึงภาคประชาสังคม ชุมชนและหน่วยงานระหว่างรัฐบาล

แนวปฏิบัติฉบับนี้ยังมีข้อเสนอแนะว่า มาตรการป้องกันอาชญากรรมควรมีความยั่งยืนและมีกลไกตรวจสอบแหล่งทุนสนับสนุนโครงการอย่างชัดเจน โดยควรพัฒนาบนพื้นฐานของความรู้แบบสหวิชาชีพเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมและสาเหตุที่ทับซ้อนกัน รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากแนวปฏิบัติที่ดีและที่ผ่านการพิสูจน์มาแล้วในการทำงานเพื่อป้องกันอาชญากรรมทุกภาคส่วนควรให้ความเคารพต่อหลักนิติธรรมและสิทธิมนุษยชนซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมายระหว่างประเทศ

แนวปฏิบัติยังกล่าวถึงประเด็นทรัพยากร และมีข้อเสนอแนะว่ารัฐภาคีขององค์การสหประชาชาติและแหล่งทุนที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญสนับสนุนด้านการเงินและด้านเทคนิค รวมทั้งการสร้างศักยภาพและการอบรม ให้กับประเทศกำลังพัฒนา และประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจในระยะเปลี่ยนผ่าน รวมทั้งชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. กักกันคดีของสังคม ต่อความปลอดภัย

“เป็นที่ชัดเจนว่า อาชญากรรมในประเทศนี้
ส่งผลให้คนจำนวนมากอยู่ในภาวะหวาดกลัว”

ทานาเกะ ทอมสัน (Taneka Thompsen)
Nassau Guardian, บาฮามาส 20 กันยายน 2556

ในทุกประเทศ การตอบโต้กับอาชญากรรมที่รุนแรงและเล็ดลอด ทั้งในส่วนของ
ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและคนทั่วไป มักรวมถึงเสียงเรียกร้องให้มีการประหารชีวิตเพื่อ
เป็นการลงโทษและป้องปรามอาชญากรรม และทำให้สังคมปลอดภัยขึ้น

แต่งงานศึกษาหลายชิ้นชี้ว่า **ทัศนคติด้านความปลอดภัยของสังคมได้รับ
อิทธิพลโดยตรงจากประสิทธิภาพในการดำเนินงานของตำรวจ ศาล และ
หน่วยงานระดับชาติที่มีส่วนเกี่ยวข้อง** ⁽²⁴⁾

เพื่อให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย ตำรวจต้องทำให้ประชาชนรู้สึกว่าตำรวจเป็น
ผู้มีอำนาจอย่างชอบธรรมและมีความสามารถ ต้องทำให้คนเชื่อว่าตำรวจช่วย
ป้องกันและควบคุมอาชญากรรมได้ **ความรับผิดชอบของตำรวจต่อการใช้อำนาจ
โดยมิชอบและอัตราการคลี่คลายคดีอาชญากรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วย
ให้ประชาชนมั่นใจในบริการของตำรวจเช่นกัน**

ในทำนองเดียวกัน ระบบยุติธรรมทางอาญามีภาพของความเป็นธรรม
และเป็นกลาง และดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ปัญหาการละเมิด
กฎหมาย และการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ อัตราการกำหนดโทษและ
การลงโทษมีผลอย่างมากต่อความไว้วางใจที่มีต่อศาล

“โดยทั่วไปแล้ว สาธารณชนมักไม่สามารถเข้าถึงเอกสารทั้งหมด
ที่เกี่ยวข้องกับการพิพากษาคดี ซึ่งเป็นเหตุให้หลายคน
ตั้งคำถามต่อความยุติธรรมของคำตัดสิน
และยอมส่งผลสะท้อนต่อความน่าเชื่อถือของระบบศาล”

หม่าฮุ่ยไต้ (Ma Huaide)
รองประธานหน่วยงานรัฐศาสตร์และกฎหมายแห่งประเทศไทย, 4 กรกฎาคม 2556 ⁽²⁵⁾

3.1 ตัวอย่าง “กลุ่มประเทศแคริบเบียน-7”

ในปี 2553 สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้สำรวจความเห็นประชากรในประเทศแถบแคริบเบียนเจ็ดประเทศ (26) เพื่อประเมินการรับรู้ของสาธารณะต่ออาชญากรรมและแนวทางป้องกันอาชญากรรม กว่า 20% ของผู้ตอบแบบสอบถาม 11,155 คนระบุว่า อาชญากรรมที่รุนแรงเป็นปัญหาร้ายแรงสุดรองจากการว่างงาน (27)

เมื่อถามถึงความเห็นของพวกเขาว่ารัฐบาลควรแก้ปัญหาอาชญากรรมอย่างไร 92.5% ของผู้ให้ข้อมูลตอบว่า รัฐบาลควรลงทุนมากขึ้นเพื่อส่งเสริมการจ้างงาน 91.7% บอกว่ารัฐบาลควรลงทุนในโครงการสำหรับเยาวชน ข้อเสนอแนะอื่นๆ จากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ได้แก่ การเพิ่มการลงทุนด้านการศึกษา การลดความยากจน และการลดการทุจริต รวมทั้งการลงทุนเพื่ออาชญากรรมอย่างรุนแรง 63.2% ของผู้ให้ข้อมูลระบุว่าพวกเขาสันนิษฐานโทษประหาร

ในการตอบคำถามว่า “ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ได้ผลมากน้อยเพียงใดในการควบคุมอาชญากรรมในประเทศของท่านในช่วงสามปีที่ผ่านมา?” มีเพียง 35.5% ของผู้ให้ข้อมูลที่จะระบุว่า ตำรวจทำงานได้ผลกว่าแต่ก่อน 24.1% บอกว่ามีผลงานแย่ลง และ 39.5% บอกว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงในแง่การดำเนินงานตั้งแต่ปีที่ผ่านมา

ในแง่ความมั่นใจของสาธารณชนต่อระบบยุติธรรม ภาพรวมที่ได้แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ที่แอนติกาและบาร์บูดา 37.8% ของผู้ให้ข้อมูลรู้สึกมั่นใจต่อศักยภาพของระบบยุติธรรมทางอาญา เสิ้งตอบรับที่เป็นบวกมากที่สุดมาจากประเทศบาร์เบโดส กล่าวคือ 70.2% แสดงความมั่นใจในระบบยุติธรรมทางอาญา ที่กายอานา ตัวเลขอยู่ที่ 39.6% ที่จาเมกาอยู่ที่ 32.3% ที่ซูรินาเมอยู่ที่ 51.8% และตัวเลขต่ำสุดอยู่ที่ตรินิแดดและโตเบโก กล่าวคือมีผู้ให้ข้อมูลเพียง 27.3% ที่รู้สึกว่าระบบมีประสิทธิภาพเพียงพอ

ในการสำรวจยังมีการพิจารณาการรับรู้ต่อการทุจริตในระบบยุติธรรมทางอาญา ประมาณ 37% ของผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มประเทศแคริบเบียน-7 รู้สึกว่าผู้พิพากษาทุจริต 49.6% เห็นว่าระบบยุติธรรมโดยรวมทุจริต และคนที่เห็นว่าอาชญากรที่มีอิทธิพลหรืออาชญากรที่มีเส้นสายทางการเมืองจะไม่ต้องรับโทษ มีสัดส่วนอยู่ที่ 47% และ 52.5% ตามลำดับ

4. โทษประหารในฐานะ “เครื่องมือแก้ปัญหาย่างรวดเร็ว”

“แขวนคอมันเลย เหตุร้ายทั้งหมดจะยุติลง”

ซูшил กุมาร ชินเด (Sushil Kumar Shinde)
รัฐมนตรีมหาดไทย อินเดีย, 26 สิงหาคม 2556 (28)

เมื่อเผชิญกับอัตราการเกิดอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้นมากหรือเมื่อมีความโกรธแค้นในสังคม ภายหลังมีเหตุการณ์ฆาตกรรมอย่างเล็ดเย็น นักการเมืองและหน่วยงานของรัฐอาจจะหันไปรื้อฟื้นการประหารชีวิตเพื่อเป็นมาตรการควบคุมอาชญากรรม แม้จะไม่มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือว่าโทษประหารมีผลในเชิงป้องปราม

ระหว่างเดือนสิงหาคม 2555 ถึงสิงหาคม 2556 เจ็ดประเทศในสามภูมิภาคของโลก ได้รื้อฟื้นการประหารชีวิต บางประเทศได้งดเว้นการประหารชีวิตมาเกือบสามทศวรรษ นอกจากนั้นยังมีการแก้กฎหมายในปาปัวนิวกินีทำให้เกิดข้อกังวลว่าจะนำการประหารชีวิตกลับมาใช้ใหม่ ในกรณีส่วนใหญ่ ทางกรมมักอ้างความจำเป็นเนื่องจากสถานการณ์ด้านอาชญากรรมในประเทศเพื่อสนับสนุนการประหารชีวิต

» ในเกมเบีย เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2555 นักโทษประหารเก้าคน ซึ่งเป็นชาวเกมเบียเจ็ดคน และอีกสองคนเป็นชาวเซเนกัล ได้ถูกนำตัวออกจากห้องขังแล้วนำไปยิงเป้าไม่นานหลังจากนั้น นับเป็นการประหารชีวิตครั้งแรกในรอบ 27 ปี เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นความลับ และไม่มีการแจ้งให้นักโทษ ครอบครัวและทนายความ หรือแม้กระทั่งรัฐบาลเซเนกัลทราบล่วงหน้า ประธานาธิบดีเกมเบียยังได้ประกาศก่อนหน้านี้ว่าจะรื้อฟื้นการประหารชีวิต โดยมีการปราศรัยทางโทรทัศน์เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม โดยเขาได้ระบุว่า “จนถึงกลางเดือนหน้า เราจะลงโทษประหารให้ครบทั้งหมดทุกคนตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่มีทางที่รัฐบาลจะปล่อยให้ประชาชน 99% ตกเป็นเป้าเรียกค่าไถ่ของอาชญากร”

» ในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 อัชมาล เคซับ (Ajmal Kasab) ถูกแขวนคอ นับเป็นการประหารชีวิตครั้งแรกของอินเดียนับแต่ปี 2547 สาธารณชนทราบว่าการประหารชีวิตหลังจากมีการดำเนินการไปแล้ว ตามข้อมูลของรัฐมนตรีมหาดไทยอินเดีย เหตุที่ต้องทำเช่นนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้นักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนเข้ามาแทรกแซง ชายคนที่สองได้แก่ อัฟซัล กูรู (Afzal Guru) ถูกประหารชีวิตในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2556 ครอบครัวของเขาได้รับแจ้งภายหลัง

- การประหารชีวิตไปแล้ว จนถึงเดือนสิงหาคม 2556 ประธานาธิบดีได้ยกคำร้องขอลดหย่อนโทษทั้งหมด ยกเว้นเพียงกรณีเดียว ที่ผ่านมายังมีการชะลอการประหารชีวิตเพิ่มเติม เพื่อรอคำสั่งจากศาลฎีกาเกี่ยวกับการขอลดหย่อนโทษ
- » **อินโดนีเซีย** รื้อฟื้นการประหารชีวิตเป็นครั้งแรกนับแต่ปี 2551 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 โดยเป็นการยิงเป้าพลเมืองชาวมลายูในข้อหาค้ายาเสพติด ในวันที่ 16 พฤษภาคม 2556 ชายสามคนที่ถูกศาลลงโทษในคดีฆาตกรรมก็ถูกประหารเช่นกัน
  - » ในวันที่ 1 เมษายน 2556 **คูเวต**ได้รื้อฟื้นการประหารชีวิตเป็นครั้งแรกนับแต่ปี 2550 โดยเป็นการประหารชายสามคนที่ถูกศาลตัดสินลงโทษ และเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2556 ยังมีการแขวนคอชายอีกสองคน
  - » มีการประหารชีวิตชายสี่คนที่รัฐเอโด ตอนใต้ของ**ไนจีเรีย**เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2556 นับเป็นการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลซึ่งเป็นที่ยอมรับเป็นครั้งแรกนับแต่ปี 2549 และเป็นการประหารชีวิตทั้ง ๆ ที่อยู่ระหว่างการยื่นขอภัยโทษ ในปี 2554 รัฐบาลกลางยืนยันว่า มีข้อตกลงเพื่อยุติการประหารชีวิตชั่วคราวอย่างเป็นทางการในไนจีเรีย อย่างไรก็ตาม มีการอธิบายว่าเป็นข้อตกลงแบบ “สมัครใจ” ประชาชนกว่า 1,000 คนซึ่งต้องโทษประหารในไนจีเรียถูกลงโทษภายหลังการพิจารณาคดีที่ไม่เป็นธรรมอย่างชัดเจน หลายคนถูกลงโทษหลังจากถูกจองจำมาเป็นเวลาหลายปีระหว่างรอการพิจารณาคดี และหลายคนถูกลงโทษทั้ง ๆ ที่มีความผิดทางอาญาที่ไม่มีการสูญเสียชีวิต
  - » **ปากีสถาน** รื้อฟื้นการประหารชีวิตเป็นครั้งแรกนับแต่ปี 2551 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2555 โดยเป็นการประหารชีวิตทหาร นับแต่ขึ้นดำรงตำแหน่งเมื่อเดือนมิถุนายน 2556 รัฐบาลของนายกรัฐมนตรีนาวาซ ชารีฟ (Nawaz Sharif) ประกาศเจตจำนงที่จะเริ่มต้นการประหารชีวิตครั้งใหม่ เพราะถูกกดดันให้ต้องแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในสังคม โดยมีชายอย่างน้อยแปดคนที่จะต้องถูกประหารทั่วประเทศปากีสถานระหว่างวันที่ 20-25 สิงหาคม 2556 รวมทั้งชายสองคนที่เป็นเยาวชนในขณะที่กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา และอีกคนหนึ่งเป็นบุคคลที่ครอบครัวของเขาบอกว่าเป็นคนวิกลจริต แผนการประหารชีวิตครั้งนี้ได้ถูกชะลอออกไปชั่วคราวเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2556
  - » ใน**เวียดนาม** ชายคนหนึ่งที่ต้องโทษประหารในคดีฆาตกรรมได้ถูกประหารเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2556 โดยการฉีดยาพิษ นับเป็นการรื้อฟื้นการประหารชีวิตครั้งแรกของประเทศ อย่างน้อยตั้งแต่เดือนมกราคม 2555 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงวิธีประหารชีวิตในประเทศ
  - » มีการออกกฎหมายใหม่ใน**ปาปัวนิวกินี**เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2556 เพื่อขยายบทลงโทษประหารไปยังความผิดทางอาญาอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการลักทรัพย์ และการข่มขืนกระทำความผิดอย่างรุนแรง แม้ว่าจะไม่ทำให้มีการเสียชีวิตก็ตาม วิธีการประหารชีวิตที่ถูกระบุไว้ในกฎหมายปัจจุบัน ประกอบด้วยการแขวนคอ

การฉีดยาพิษ การช็อตด้วยไฟฟ้า การยิงเป้า และ “การตายด้วยการใช้วิธีทาง การแพทย์เพื่อให้ขาดออกซิเจน” แม้ว่ากฎหมายยังมีโทษประหารอยู่ แต่ที่ ผ่านมาไม่มีการประหารชีวิตตั้งแต่ปี 2497 แต่การแก้ไขกฎหมายเหล่านี้ แสดง เจตจำนงของรัฐบาลที่จะมุ่งหน้าสู่การใช้โทษประหาร และที่ผ่านมามีการสัง ลงโทษประหารนักโทษอย่างน้อย 10 คน ซึ่งเสี่ยงที่จะถูกประหาร

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลกังวลว่า ประเทศต่าง ๆ ข้างต้นอาจมีการประหารชีวิต มากขึ้น ข้อกังวลนี้ยิ่งรุนแรงมากขึ้น เมื่อพิจารณาว่าการรื้อฟื้นการประหารชีวิต เป็นการละเมิดกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม และเป็นการประหารชีวิตเนื่องจากความผิดทาง อาญา อย่างเช่น การค้ายาเสพติด ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการฆ่าคนตายโดยเจตนา ตามกฎหมายระหว่างประเทศ โทษประหารใช้ได้เฉพาะกับ “อาชญากรรม ร้ายแรงที่สุด” เท่านั้น นอกจากนี้ ยังมีรายงานการประหารชีวิตที่เพิ่มขึ้นในช่วง สองปีที่ผ่านมาในอิหร่าน (29) อิรัก (30) และซาอุดีอาระเบีย (31) โดยในประเทศ เหล่านี้ ยังมีการเสนอว่าโทษประหารเป็นมาตรการควบคุมอาชญากรรม และมีการ นำมาใช้อย่างไม่สอดคล้องต่อข้อห้ามและข้อจำกัดตามกฎหมายระหว่างประเทศ

4.1 ไม่มีผลเชิงป้องปรามอาชญากรรม

“การรื้อฟื้นโทษประหารโดยตัวของมันเอง ไม่มีผลในเชิงป้องปราม ต่อการก่ออาชญากรรม เรายังจำเป็นต้องปฏิรูปเชิงสถาบัน อย่างเร่งด่วนทั้งในส่วนของการดำเนินงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์ และระบบศาล [...] ซึ่งถ้าเราปฏิรูประบบเหล่านั้นได้สำเร็จจริง เราอาจไม่จำเป็นต้องรื้อฟื้นโทษประหารก็ได้”

เจโจมาร์ บิเนย์ (Jejomar Binay)

รองประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ *abs-cbn*, 4 มกราคม 2555

ไม่มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือว่าการใช้โทษประหารช่วยป้องกันอาชญากรรมได้ดีกว่า การลงโทษแบบอื่น งานศึกษาอย่างรอบด้านขององค์การสหประชาชาติ (32) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโทษประหารกับอัตราการฆาตกรรมได้ข้อสรุปว่า

“งานวิจัยชิ้นนี้ไม่สามารถค้นพบข้อยืนยันในทางวิทยาศาสตร์ว่า การประหารชีวิตส่งผลในเชิงป้องกันได้ดียิ่งกว่าการลงโทษจำคุกตลอดชีวิต และไม่น่าเชื่อว่าจะมีข้อยืนยันเหล่านั้นอยู่จริง หลักฐานที่มีอยู่ไม่มีข้อสนับสนุนในเชิงบวกต่อสมมติฐานในแง่การป้องกันเลย”

สถิติจากประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารแล้วชี้ให้เห็นว่า การไม่ใช้โทษประหารไม่ได้ส่งผลให้อาชญากรรมเพิ่มขึ้น ยกตัวอย่างเช่นในแคนาดา อัตราการฆาตกรรมต่อประชากร 100,000 คนได้ลดลงจากอัตราสูงสุด 3.09 ในปี 2518 ซึ่งเป็นปีก่อนที่จะยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดฐานฆ่าคนตาย เหลือเพียง 2.41 ในปี 2523 อัตราการฆาตกรรมในแคนาดาในปัจจุบันยังต่ำกว่าช่วงก่อนที่จะยกเลิกโทษประหารมาก (33)

งานศึกษาเปรียบเทียบอัตราการฆาตกรรมในฮ่องกงและสิงคโปร์ ซึ่งต่างมีขนาดของประชากรใกล้เคียงกัน เป็นการศึกษาระยะเวลา 35 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2516 พบว่าการยกเลิกโทษประหารในฮ่องกง และอัตราการประหารชีวิตที่สูงในสิงคโปร์ในช่วงกลางทศวรรษ 1990 ส่งผลต่ออัตราการก่ออาชญากรรมแทบไม่แตกต่างกันเลย (34)

ในทำนองเดียวกัน ในอนุภูมิภาคแคริบเบียน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนระหว่างการใช้โทษประหารต่อไปกับอัตราการก่ออาชญากรรมในระดับต่ำ หากในสิบของประเทศซึ่งยังคงใช้โทษประหาร ยังคงมีอัตราการฆาตกรรมสูงสุดในภูมิภาคนี้ (บาฮามาส เบลีซ กัวเตมาลา จาเมกา เซนต์คิตส์และเนวิส และตรินิแดดและโตเบโก) (35) อันที่จริงในเซนต์คิตส์และเนวิสจำนวนการฆาตกรรมได้เพิ่มขึ้นจาก 23 เป็น 27 ในหนึ่งปีหลังจากมีการประหารชีวิตชาร์ล เอ็นรอย ลาเพลส (Charles Elroy Laplace) เมื่อเดือนธันวาคม 2551 (36)

งานศึกษาเมื่อเร็ว ๆ นี้ในตรินิแดดและโตเบโกยังพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการประหารชีวิต การคุมขังและอาชญากรรม “ในช่วงเวลา 50 ปีที่ผ่านมา มีการใช้มาตรการลงโทษเหล่านี้ในระดับที่แตกต่างกันไปมาก ทั้งการคุมขังและโทษประหาร หรือการประหารชีวิตต่างไม่มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับการฆาตกรรม ในปีที่ศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งให้จำกัดการประหารชีวิต อัตราการฆาตกรรมกลับลดลงโดยทันที” (37)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานศึกษาชิ้นนี้ชี้ให้เห็นว่าระหว่างปี 2493-2523 แม้จะยังมีการประหารชีวิตอย่างสม่ำเสมอทุกปี แต่อัตราการฆาตกรรมก็อยู่ในระดับค่อนข้างคงที่ แต่หลังจากปี 2523 เป็นต้นมา แม้ว่าศาลจะยังคงลงโทษประหารต่อไป แต่ในช่วงดังกล่าวมีการประหารชีวิตเพียงสองปี การลดลงของการประหารชีวิตก็ไม่ได้ส่งผล

โดยทันทีหรืออย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราการฆาตกรรม ซึ่งเริ่มจะเพิ่มสูงขึ้นมาก ภายหลังปี 2546 นี้เอง ศาลรัฐธรรมนูญแห่งแอฟริกาใต้ได้ได้แถลงตอนที่สังขเล็ก โทษประหารเมื่อปี 2538 ว่า (38)

“เราคงหลอกตัวเองหากไปเชื่อว่าการประหารชีวิต...คนเพียงไม่กี่คนในแต่ละปี... เป็นทางออกของอัตราการก่ออาชญากรรมที่ค่อนข้างสูง...การป้องปรามที่มีผลมากที่สุดต่อการก่ออาชญากรรม คือแนวโน้มที่คนร้ายจะถูกจับกุม ถูกตัดสิน ความผิดและถูกลงโทษ นั่นยังเป็นข้อบกพร่องในระบบยุติธรรมทางอาญาของเรา ในปัจจุบัน เราต้องแก้ปัญหาในระดับนี้ และแก้ไขที่สาเหตุของอาชญากรรม กล่าว คือรัฐต้องหาทางแก้ปัญหาความบกพร่องในการบังคับใช้กฎหมาย”

สภาวิจัยแห่งชาติแห่งสถาบันวิชาการแห่งชาติ (National Research Council of the National Academies) ในสหรัฐอเมริกา ยืนยันเมื่อเดือนเมษายน 2555 ในรายงานว่า “ผลจากการวิจัยจนถึงปัจจุบันเกี่ยวกับผลกระทบของโทษประหาร ต่อการฆ่าคนตาย ยังไม่นำไปสู่ข้อมูลที่ระบุว่าถ้าลดการใช้โทษประหาร จะทำให้ อัตราการฆาตกรรมเพิ่มสูงขึ้นหรือไม่ ด้วยเหตุดังกล่าว คณะกรรมการจึงมี ข้อเสนอแนะไม่ให้นำผลจากการวิจัยเหล่านี้ไปใช้ในการพิจารณา...เกี่ยวกับ ผลกระทบของโทษประหารที่มีต่อการฆาตกรรม” (39)

อินเดีย: การลงโทษประหารชีวิตไม่อาจนำไปสู่ การยุติการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิง

หญิงสาวคนหนึ่งได้ถูกรุมโทรมที่กรุงเดลีเมื่อเดือนธันวาคม 2555 ส่งผลให้ เธอเสียชีวิต อาชญากรรมครั้งนั้นเป็นเหตุให้ประชาชนจำนวนมากโกรธแค้น พากันเรียกร้องให้ใช้โทษประหารกับคดีความรุนแรงทางเพศ ผลจากการ ประท้วงเป็นเหตุให้รัฐบาลอินเดียแต่งตั้งคณะกรรมการที่นำโดยนายเวอร์มา (Verma Committee) ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและต่อมา มีการส่งมอบรายงานให้กับรัฐบาลเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2556 ในรายงาน มีข้อเสนอแนะในหลากหลายประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของ ผู้หญิงและการเลือกปฏิบัติทางเพศสภาพ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ว่าด้วยความรุนแรงต่อผู้หญิง การละเมิดทางเพศต่อเด็ก และการสังหาร ผู้หญิงเพื่อรักษาศักดิ์ศรีของครอบครัว ไปจนถึงหลักในการกำหนดโทษ การ กำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยอย่างเพียงพอสำหรับผู้หญิง การปฏิรูป ระบบตำรวจ และการปฏิรูปการเลือกตั้ง แต่ในรายงานคัดค้านการใช้โทษ ประหารสำหรับคดีข่มขืน

แม้จะเป็นเช่นนั้น แต่ในเดือนเมษายน 2556 ประธานาธิบดีอินเดียได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2556 ซึ่งแม้เป็นแนวทางแก้ปัญหาย่างเร่งด่วน แต่ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่นำโดยนายเวอร์มา ทั้งยังมีการขยายขอบเขตการใช้โทษประหารให้ครอบคลุมถึงการข่มขืนกระทำชำเราบางประเภท นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในหลายด้าน กล่าวคือ กฎหมายไม่ได้กำหนดโทษที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ สำหรับความผิดเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงทางเพศ โดยกำหนดให้อายุที่ยอมให้ร่วมประเวณีได้อยู่ที่ 18 ปี และยังลดโอกาสที่ผู้เป็นเหยื่อจะเข้าถึงความช่วยเหลือด้านการแพทย์และกฎหมาย ทั้งยังมีข้อบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยกำหนดให้การข่มขืนกระทำชำเราเกิดขึ้นได้เฉพาะเป็นการกระทำระหว่างชายต่อหญิงเท่านั้น กฎหมายดังกล่าวยังให้ความคุ้มครองด้านกฎหมายกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าใช้ความรุนแรงทางเพศ การเพิ่มอายุที่ยอมให้ร่วมประเวณีได้ น่าจะเป็นโทษมากกว่าเป็นคุณสำหรับวัยรุ่น

ในวันที่ 13 กันยายน 2556 ศาลชั้นต้นของกรุงเดลีได้ตัดสินลงโทษประหารชีวิตชายสี่คนที่เกี่ยวข้องกับกรณีการข่มขืนกระทำชำเราเมื่อเดือนธันวาคม 2555 ในการให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าว Deutsche Welle รีเบกกา ทาวาเรส (Rebecca Tavares) ตัวแทนองค์การเพื่อสตรีแห่งสหประชาชาติ (UN Women) ประจำอินเดียให้ความเห็นว่า

“แม้ว่าองค์การเพื่อสตรีแห่งสหประชาชาติยอมรับว่าความผิดเช่นนี้มีความโหดร้าย แต่เราก็ไม่เห็นด้วยกับการลงโทษต่อมนุษย์ด้วยวิธีการเช่นนี้ [...] อินเดียต้องปฏิรูประบบตุลาการ ส่งเสริมให้ตำรวจบังคับใช้กฎหมายใหม่ ๆ ที่มีการประกาศใช้ อินเดียเป็นผู้นำในการออกกฎหมายที่ก้าวหน้าและให้ผลในเชิงบวกต่อผู้หญิง แต่ปัญหาคือการบังคับใช้ รวมทั้งทัศนคติของคนทั่วไป และจุดยืนที่มีมายาวนานซึ่งมีลักษณะที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง

รัฐบาลหลายแห่งทั่วโลกต่างยอมรับถึงความสำคัญของผู้หญิง และใช้มาตรการเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจให้กับผู้หญิง มีการจัดทำโครงการต่าง ๆ มากมาย ทั้งในแง่ที่อยู่อาศัย การกระจายที่ดิน และการสร้างรายได้โดยเฉพาะสำหรับผู้หญิง นอกจากนี้ ในหลายประเทศยังมีการออกกฎหมายที่ก้าวหน้าและมุ่งให้เกิดแนวทางป้องกัน การให้ความรู้ และแนวทางอย่างเป็นองค์รวมเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง“(40)

5. สิทธิของเหยื่ออาชญากรรม

5.1 ใครเป็นเหยื่ออาชญากรรม?

การอภิปรายเกี่ยวกับอาชญากรรมและการลงทัณฑ์คงไม่สมบูรณ์หรือน่าเชื่อถือ หากไม่คำนึงถึงสิทธิและความเห็นของเหยื่ออาชญากรรมและญาติพี่น้องของพวกเขา

ปฏิญญาหลักการพื้นฐานเพื่อความยุติธรรมของเหยื่ออาชญากรรมและการใช้อำนาจมิชอบแห่งสหประชาชาติ (UN Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power) ซึ่งมีการรับรองในที่ประชุมสมัชชาใหญ่ตามมติที่ 40/34 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2528 นิยามว่าเหยื่อหมายถึง “บุคคล ทั้งรายบุคคลหรือกลุ่ม ซึ่งได้รับอันตราย ทั้งในทางกายหรือใจ ได้รับความเจ็บปวดด้านอารมณ์ การสูญเสียด้านเศรษฐกิจ หรือการละเมิดอย่างรุนแรงต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของตน โดยเป็นผลมาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำซึ่งถือเป็นการละเมิดต่อกฎหมายอาญาที่มีผลบังคับใช้ในรัฐภาคี รวมทั้งกฎหมายที่ห้ามการใช้อำนาจอย่างมิชอบ” (41)

อาจถือได้ว่าบุคคลเป็นเหยื่อตามนิยามของปฏิญญานี้ ไม่ว่าจะมีการจำแนกตัว จับกุมตัว ฟ้องร้องคดี หรือตัดสินลงโทษต่อผู้กระทำผิดหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะมีความสัมพันธ์ในทางครอบครัวกับเหยื่อหรือไม่ก็ตาม คำว่า “เหยื่อ” ยังอาจหมายถึงสมาชิกในครอบครัวหรือผู้อยู่ในอุปการะของเหยื่อ และบุคคลซึ่งได้รับอันตรายจากการเข้าไปแทรกแซงเพื่อให้ความช่วยเหลือ ในขณะที่ถูกทำร้าย หรือบุคคลที่เข้าไปป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำร้ายต่อเหยื่อ

ปฏิญญานี้และแนวปฏิบัติที่สืบเนื่องกัน (42) ยังกำหนดขั้นตอนที่รัฐควรปฏิบัติเพื่อประกันให้มีการเคารพต่อสิทธิของเหยื่อ กล่าวคือการปฏิบัติต่อเหยื่อด้วยความกรุณาและการเคารพศักดิ์ศรีของพวกเขา การให้ข้อมูลและการเข้าถึงกลไกของระบบยุติธรรม รวมทั้งการเข้าถึงการเยียวยาเฉพาะหน้า โดยผ่านแนวปฏิบัติอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการที่เกิดขึ้นโดยทันทีทั้งที่ มีความเป็นธรรม ไม่เสียค่าใช้จ่ายมากและเข้าถึงได้ เปิดโอกาสให้เหยื่อได้แสดงความเห็นและข้อกังวลในขั้นตอนต่าง ๆ และให้มีการรับฟังความเห็นและข้อกังวลนั้น กรณีที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนบุคคล ทั้งนี้โดยไม่มีอคติต่อผู้ที่ตกเป็นจำเลย และทั้งนี้ให้มีความสอดคล้องกับระบบยุติธรรมทางอาญาระดับประเทศ การให้ความ

ช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อเหยื่อตลอดทั้งกระบวนการด้านกฎหมาย และการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวตามที่จำเป็น และประกันความปลอดภัยของพวกเขา รวมทั้งของครอบครัวและพยานของเหยื่อ ไม่ให้ถูกคุกคามและถูกตอบโต้

ควรมีการจ่ายค่าสินไหมทดแทนความสูญเสียหรือความเสียหายโดยฝ่ายผู้กระทำความผิด หรือโดยรัฐในกรณีที่ไม่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้กระทำความผิดได้ทั้งหมด การจ่ายค่าชดเชยควรมอบให้กับเหยื่อโดยตรง เนื่องจากเป็นผู้ได้รับบาดเจ็บหรือได้รับการละเมิดทางร่างกาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งกายและใจโดยเป็นผลมาจากอาชญากรรมร้ายแรง และการมอบให้กับครอบครัวของเหยื่อ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในอุปการะของเหยื่อซึ่งเสียชีวิต หรือเกิดความพิการทั้งทางกายหรือใจ โดยเป็นผลมาจากการกระทำเช่นนั้น

แม้ว่าจะไม่ใช่ผลกระทบทางตรง แต่ความผิดเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมเช่นกัน รายงานของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้ระบุถึงผลกระทบของอาชญากรรมต่อสังคมดังนี้

“[อาชญากรรม] ทำลายความเชื่อมั่นในการพัฒนาในอนาคตของประเทศ ลดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและบริการที่มีอยู่ กล่าวคือทำให้เกิดภาระการรักษาความปลอดภัย และอาจส่งผลกระทบด้านลบต่อบรรยากาศการลงทุน ทำให้นักลงทุนหนีหายไป อาชญากรรมยังทำให้เกิดบรรยากาศที่ไม่ปลอดภัยต่อคนทั่วไป อาจส่งผลให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากคนอพยพออกจากพื้นที่ เป็นการสูญเสียพลเมืองที่มีทักษะและมีการศึกษา คนอาจหนีไปอยู่ที่อื่น คุณภาพการศึกษาและบริการด้านสุขภาพจะลดลง เนื่องจากต้องนำทรัพยากรที่มีเหลือน้อยไปใช้เพื่อควบคุมอาชญากรรม อาชญากรรมยังทำลายต้นทุนทางสังคม เป็นการถ่วงกระบวนการพัฒนา ผลกระทบด้านลบของอาชญากรรมต่อการพัฒนาเป็นเหตุผลที่ควรมุ่งหาวิธีการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพิ่มความปลอดภัยต่อพลเมือง ซึ่งล้วนเป็นเงื่อนไขส่งเสริมการพัฒนา” (43)

ขบวนการยกเลิกโทษประหารตระหนักดีถึงความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญอย่างมากต่อสิทธิของเหยื่อในการอภิปรายเกี่ยวกับบทลงโทษ รวมทั้งความสำคัญของการสนับสนุนครอบครัวของเหยื่อให้สามารถฟื้นฟูชีวิตของตนเองและทำให้ชุมชนปลอดภัยจากความรุนแรงมากขึ้น

5.2 เหยื่ออาชญากรรม: ตัดวงจรความรุนแรง

“จากประสบการณ์ของเรา เราว่าการแก้แค้นไม่ใช่คำตอบ
คำตอบอยู่ที่การลดความรุนแรง ไม่ใช่ทำให้มีคนตายมากขึ้น
คำตอบอยู่ที่การเกื้อหนุนผู้ที่เศร้าโศกเสียใจจากการสูญเสีย
คนที่รักไป ไม่ใช่ทำให้เกิดครอบครัวที่ต้องเศร้าโศกเสียใจ
เพิ่มมากขึ้น ถึงเวลาแล้วที่เราต้องตัดวงจรความรุนแรง”

แมรี ดีนส์ (Marie Deans) ผู้ก่อตั้งกลุ่มครอบครัวเหยื่อการฆาตกรรม
เพื่อการสมานฉันท์ (Murder Victims' Families for Reconciliation)
แม่สามีของเธอถูกฆ่าตายเมื่อปี 2515

เรอัส พูยัน (Rais Bhuiyan) ถูกยิงในระยะเผาขนที่รัฐเท็กซัสโดยมาร์ก สโตรแมน (Mark Stroman) ซึ่งเป็นหนึ่งในเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นภายหลัง การโจมตีเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 เรอัสสูญเสียดวงตาไปข้างหนึ่ง แต่รอดชีวิตมาได้ เขาได้รับแรงจูงใจเพื่อไม่ให้มีการประหารชีวิตคนที่ทำร้ายเขา แต่ไม่ประสบความสำเร็จ และมีการประหารชีวิตเกิดขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม 2554 ที่รัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา “หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว ผมได้แต่พยายาม มีชีวิตอยู่รอดต่อไปในประเทศนี้” เรอัสกล่าวในการให้สัมภาษณ์กับ นิวยอร์ก ไทมส์ เมื่อปี 2554 “ผมคิดว่าการให้อภัยยังไม่พอ สิ่งที่เขาทำเกิดขึ้นเพราะ ความไม่รู้ ผมจึงคิดว่าจะต้องทำอะไรบางอย่างเพื่อช่วยชีวิตบุคคลนี้ไว้ การสังหารคนหนึ่งคนที่เมืองดัลลัสไม่ใช่คำตอบต่อเหตุการณ์ 11 กันยายน” (44)

เมื่อเกิดอาชญากรรมที่โหดเหี้ยมขึ้น ไม่ใช่เรื่องแปลกที่สังคมจะเรียกร้องให้มีปฏิบัติการและการตอบโต้ อย่างไรก็ตาม ความโกรธและความเศร้าซึ่งมักจะชอบด้วย เหตุผล แต่ไม่ควรถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการรื้อฟื้นหรือการปล่อยให้มีโทษ ประหารต่อไป นอกจากนั้น เหยื่ออาชญากรรมมักเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาที่มี ประสิทธิภาพโดยไม่ต้องใช้โทษประหาร เพราะพวกเขามองว่าโทษประหารเป็นการ ส่งเสริมวงจรความรุนแรง

ผู้สนับสนุนโทษประหารต่างอ้างว่าพวกเขาเคลื่อนไหวในนามของเหยื่อ และอ้าง ว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมสนับสนุนโทษประหารทุกคน อย่างไรก็ตาม ญาติหลายคนของเหยื่อมีท่าทีต่อต้านโทษประหาร พวกเขาไม่ต้องการให้ใช้การ ประหารชีวิตเพื่อคนที่พวกเขารัก และยังสามารถร่วมการรณรงค์สร้างจิตสำนึกใน

ระดับโลกที่ว่า ครอบครัวยุทธของเหยื่อจำนวนมากขึ้นท้าทายต่อความเชื่อโดยทั่วไปว่า โทษประหารเป็นคำตอบของปัญหา (45)

ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2556 กลุ่มของเหยื่อในญี่ปุ่นซึ่งเรียกตัวเองว่า ‘มหาสมุทร’ ได้จัดประชุมประจำปีเป็นครั้งแรกที่กรุงโตเกียว กลุ่มนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2555 โดยมาซาฮารุ ฮาราดะ (Masaharu Harada) น้องชายของเขา ถูกสังหารอย่างทารุณเมื่อปี 2526 และเป็นกลุ่มสนับสนุนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรม รวมทั้งให้การช่วยเหลือผู้กระทำความผิดและครอบครัวของพวกเขา

ในการให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์เจแปนไทมส์เมื่อเดือนมิถุนายน 2550⁽⁴⁶⁾ มาซาฮารุ ฮาราดะกล่าวว่า “ชีวิตของเราถูกทำลายลงอย่างสิ้นเชิงเพราะฮาเซกาวา (ชายผู้สังหารน้องชายของเขา) ตอนนั้นจิตใจผมเต็มไปด้วยความเกลียดชัง” ฮาราดะกล่าวกับเจแปนไทมส์ “พูดกันตรงไปตรงมา ผมไม่สามารถให้อภัยเขาได้เลย แม้ในปัจจุบัน...แต่ผมต้องการข้อมูลมากขึ้นเกี่ยวกับความผิดครั้งนี้ และคิดว่ายังมีเรื่องอื่น ๆ ที่ต้องตกลงกันกับนายฮาเซกาวา”

ฮาราดะได้พบกับฮาเซกาวาสี่ครั้ง เพื่อพยายามทำความเข้าใจกับการฆาตกรรมที่เกิดขึ้น และเพื่อหาสาเหตุว่าทำไมเขาจึงต้องทำเช่นนั้น แต่แล้วฮาเซกาวาก็ถูกแขวนคออย่างไม่มีปีไม่มีขลุ่ยเมื่อปี 2544 “รัฐบาลทำลายโอกาสที่ผมจะได้ติดต่อ(กับนายฮาเซกาวา)” ฮาราดะกล่าว “จากที่ได้พบเขา มา ทำให้ผมเริ่มเข้าใจแล้วว่าเขาเป็นใคร” ฮาราดะกล่าวในบทสัมภาษณ์และบอกว่าเขาต้องการให้กลุ่มมหาสมุทรของเขากลายเป็นเหมือน “โอเอซิส” สำหรับเหยื่ออาชญากรรม รวมทั้งผู้กระทำความผิดด้วย โดยเขาบอกว่า “...ผมเชื่อว่าเราจำเป็นต้องจัดให้มีพื้นที่ซึ่งเหยื่ออาชญากรรมและผู้กระทำความผิดได้มาเจอหน้ากัน และสนทนาแลกเปลี่ยนกัน” (47)

6. การรณรงค์ต่อสาธารณะ : ความสำคัญของการให้ความรู้ ด้านสิทธิมนุษยชน

จากการติดตามสถานการณ์โทษประหารทั่วโลก แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล มีข้อสังเกตว่า บ่อยครั้งที่รัฐบาลมักอ้างอัตราการเกิดอาชญากรรมที่สูง หรืออ้างว่าเกิดการกระทำความผิดอย่างโหดร้ายต่อสาธารณะ เพื่อให้เป็นเหตุผลในการสนับสนุนการใช้โทษประหารต่อไป หรือเพื่อสนับสนุนการประหารชีวิต โดยถือเป็นมาตรการควบคุมอาชญากรรม⁽⁴⁸⁾ แต่ไม่มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือเลยว่าโทษประหารมีผลในเชิงป้องปรามต่ออาชญากรรม แทนที่จะให้ความสำคัญกับการลงโทษที่โหดร้ายและไร้มนุษยธรรมมากที่สุดเช่นนี้ รัฐบาลควรให้ความสนใจกับการพัฒนามาตรการป้องกันอาชญากรรมอย่างเป็นองค์รวม เพื่อแก้ไขสาเหตุที่รากเหง้าของปัญหาอาชญากรรม

นอกจากนั้น นักการเมืองมักอ้างว่าประชาชนสนับสนุนโทษประหาร และใช้เป็นเหตุผลเพื่อยังคงมีและเพื่อใช้โทษประหารต่อไป หรือเพื่อแก้ตัวว่าเหตุใดจึงไม่หาทางทำทลายความเข้าใจของสังคมที่ว่าโทษประหารช่วยป้องปรามอาชญากรรมได้ เช่นเดียวกับหน่วยงานสิทธิมนุษยชน หน่วยงานของรัฐควรสนับสนุนให้มีการอภิปรายอย่างจริงจังและมีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับโทษประหาร รวมทั้งโครงการให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน การจัดกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลและส่งเสริมวัฒนธรรมที่เคารพสิทธิ

การสำรวจความเห็นที่อ้างว่าประชาชนให้ความสนใจสนับสนุนกับโทษประหาร มีแนวโน้มจะตีความความเห็นของประชาชนให้ง่ายเกินไป และละเลยข้อเท็จจริงที่ว่า ความเห็นเช่นนั้นเกิดจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านอาชญากรรมในประเทศของตน รวมทั้งความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหา ประการสำคัญมักไม่มีข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับโทษประหารและวิธีการใช้ และไม่มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญ อย่างเช่น ความเสี่ยงของการประหารผิดคน ความไม่เป็นธรรมของการพิจารณาคดี การที่โทษประหารส่งผลกระทบอย่างมากต่อคนยากจนหรือผู้ที่มีความพิการทางจิต ทั้ง ๆ ที่เป็นข้อมูลที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างรอบด้านเกี่ยวกับโทษประหาร

ความโปร่งใสของการใช้โทษประหารและการให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนมีความสำคัญต่อการอภิปรายสาธารณะเกี่ยวกับโทษประหาร และความสัมพันธ์ที่

มีต่อการป้องกันอาชญากรรม รัฐบาลจะต้องส่งเสริมในเชิงรุกเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมที่เคารพสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ไม่เฉพาะภายในหน่วยงานของรัฐ แต่ภายในสังคมด้วย กิจกรรมให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในประเด็นเกี่ยวกับอาชญากรรม การลงโทษและโทษประหาร จะมีบทบาทสำคัญมาก และหน่วยงานองค์การสหประชาชาติมีข้อเสนอแนะว่ารัฐควรใช้เครื่องมือและมาตรการที่ให้ความรู้ในด้านนี้ด้วย

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

เมื่อเกิดอัตราการก่ออาชญากรรมที่สูงหรือเมื่อมีข้อกังวลหรือความโกรธแค้นของสังคมต่ออัตราการเกิดอาชญากรรมหรือโดยเฉพาะเมื่อเกิดคดีที่โหดเหี้ยม นักการเมืองและหน่วยงานของรัฐมักเสนอให้มีการรื้อฟื้นการประหารชีวิตโดยถือเป็นมาตรการควบคุมอาชญากรรม แม้จะไม่มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือว่าโทษประหารมีผลในเชิงป้องปรามต่ออาชญากรรมโดยรวมอย่างไร

อย่างไรก็ตาม แนวโน้มและแบบแผนของอาชญากรรมถูกกำหนดจากหลายองค์ประกอบ ซึ่งส่งผลกระทบและเปลี่ยนแปลงสังคมในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศไปจนถึงชุมชน ครอบครัว และตัวบุคคล

ประสิทธิภาพของสถาบันที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานตำรวจและตุลาการ ล้วนมีความสำคัญทั้งต่อการแก้ปัญหาอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับความปลอดภัยในสังคม หน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญต่อการจัดทำมาตรการป้องกันอาชญากรรม นอกจากนี้ควรมีการแสดงความเป็นผู้นำทางการเมือง เจตจำนงที่จะเรียกร้องความสนใจให้กับปัญหาสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นพื้นฐานการอภิปรายเกี่ยวกับโทษประหาร และการเดินทางเพื่อยกเลิกการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำแย่ที่สุดความเป็นมนุษย์

ถึงตอนนี้ 140 ประเทศได้ยกเลิกโทษประหารทั้งในทางนิรนัยหรือพฤตินัย ประชาชนต้องการมีชีวิตที่ปลอดภัยจากอาชญากรรม พวกเขาต้องการอาศัยอยู่ในสังคมที่ปลอดภัยมากขึ้น แต่โทษประหารไม่ได้ทำให้เราปลอดภัยขึ้นจริง

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเรียกร้องให้ทุกรัฐบาลที่ยังคงใช้โทษประหารอยู่

- » ยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดอาญาใด ๆ และให้เปลี่ยนโทษประหารเป็นโทษจำคุกแทน ระหว่างที่เข้าสู่ขั้นตอนการยกเลิกโทษประหาร
- » จัดทำความตกลงชั่วคราวเพื่อยุติการประหารชีวิตทันที โดยมีเจตนาที่จะยกเลิกโทษประหารในเวลาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับมติของที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่มีการรับรองตั้งแต่ปี 2550 รวมทั้งมติที่ 67/176 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2555
- » ตัดข้อความในกฎหมายภายในประเทศ ซึ่งมีเนื้อหาขัดกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการยกเลิกมาตราที่กำหนดให้ใช้โทษประหารกับความผิดอื่น ๆ นอกเหนือจากการฆ่าคนตายโดยเจตนา และกฎหมายที่กำหนดให้ใช้โทษประหารเชิงบังคับ

- » ในการไต่สวนคดีที่มีโทษถึงขั้นประหารทุกคดี ให้ดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัด ในเรื่องการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม อย่างน้อยให้สอดคล้องกับข้อความที่กำหนดไว้ในข้อ 14 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
- » ประกันว่าจะไม่นำโทษประหารมาใช้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีในขณะที่ยกเหตุรวมทั้งหญิงมีครรภ์และผู้ที่มีความพิการทางจิตหรือทางสติปัญญา
- » สนับสนุนข้อเรียกร้องให้ยกเลิกโทษประหารทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งการลงคะแนนเสียงสนับสนุนมติของที่ประชุมสมัชชาใหญ่ว่าด้วยความตกลงชั่วคราวเพื่อยุติการประหารชีวิต
- » เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารและประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้เกิดการอภิปรายถกเถียงอย่างโปร่งใสและเต็มไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการยกเลิกโทษประหาร ข้อมูลเหล่านี้ควรประกอบด้วยสถิติจำนวนการประหารชีวิต การลงโทษประหาร การบังคับใช้นักโทษในแดนประหาร การพักโทษ และการอภัยโทษ
- » ประกันว่าระบบยุติธรรมทางอาญามีทรัพยากรมากเพียงพอ และสามารถสอบสวนความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสนับสนุนผู้เป็นเหยื่อและประกันว่าผู้ต้องสงสัยจะเข้าสู่การพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดโทษประหาร
- » พัฒนากลไกกำกับดูแลและตรวจสอบหน่วยงานทุกแห่งในระบบยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้การใช้อำนาจอย่างมีขอบเขตอยู่น้อยสุด

เชิงอรรถ

- (1) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, UNODC “การศึกษาระดับโลกเกี่ยวกับการฆาตกรรม – แนวโน้ม บริบท และข้อมูลดิบ” (“Global Study on Homicide – Trends, Contexts, Data”), 2554
- (2) “ยกเลิกโทษประหารในทางปฏิบัติ” แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล หมายถึง ประเทศที่ยังคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทั่วไป เช่น ฆาตกรรม แต่อาจถือได้ว่า ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ เนื่องจากได้ระงับการใช้โทษประหารในช่วงสิบปีที่ผ่านมา และยังเชื่อได้ว่า มีนโยบาย หรือระเบียบปฏิบัติที่จะไม่ลงโทษประหารชีวิต
- (3) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, UNODC สถิติการฆาตกรรม จาก <http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/homicide.html>, เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2556
- (4) เรื่องเดียวกัน
- (5) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, “การศึกษาระดับโลกเกี่ยวกับการฆาตกรรม – แนวโน้ม บริบท และข้อมูลดิบ”, 2554
- (6) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ, คณะกรรมาธิการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา, “แนวโน้มอาชญากรรมโลกและปัญหาและการรับมือเฉพาะหน้าในแง่การป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา”, UN Document E/CN.15/2555/19, 17 กุมภาพันธ์ 2555
- (7) เรื่องเดียวกัน
- (8) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, UNODC สถิติการฆาตกรรม จาก <http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/homicide.html>, เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2556
- (9) News Day, “มาตรการควบคุมอาวุธปืนอย่างเข้มงวดมากขึ้นเพื่อแก้ปัญหาอัตราการฆาตกรรม” (“Tougher gun control to deal with murder rate”), 18 สิงหาคม 2556 จาก <http://www.newsday.co.tt/news/0,182402.html>, เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2556
- (10) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, “คู่มือสำหรับแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ” (“Making them work – handbook on crime prevention guidelines”), สิงหาคม 2553
- (11) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, “การศึกษาระดับโลกเกี่ยวกับการฆาตกรรม – แนวโน้ม บริบท และข้อมูลดิบ”, 2554
- (12) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ, คณะกรรมาธิการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา, “แนวโน้มอาชญากรรมโลกและปัญหาและการรับมือเฉพาะหน้าในแง่การป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา”, UN Document E/CN.15/2555/19, 17 กุมภาพันธ์ 2555

- (13) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, “รายงานการพัฒนามนุษย์ของภูมิภาคแคริบเบียน ประจำปี 2555” (“Caribbean Human Development Report 2012 - Human Development and the Shift to Better Citizen Security”), 2555
- (14) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, “การศึกษาระดับโลกเกี่ยวกับการฆาตกรรม – แนวโน้ม บริบท และข้อมูลดิบ”, 2554, น.12
- (15) เรื่องเดียวกัน, น. 10
- (16) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, “รายงานการพัฒนามนุษย์ของแคริบเบียนประจำปี 2555: การพัฒนามนุษย์และการเปลี่ยนไปสู่ความมั่นคงของพลเมืองที่ดีขึ้น”, 2555, น.41
- (17) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ, คณะกรรมาธิการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา, “แนวโน้มอาชญากรรมโลกและปัญหาและการรับมือเฉพาะหน้าในแง่การป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา”, UN Document E/CN.15/2555/19, 17 กุมภาพันธ์ 2555, น.10
- (18) Trinidad Guardian, “De la Bastide: State can carry out death penalty”, 31 สิงหาคม 2556 จาก <http://guardian.co.tt/news/2556-08-31/de-la-bastide-state-can-carry-out-death-penalty>, เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2556
- (19) ตามข้อมูลในรายงาน “แนวโน้มอาชญากรรมโลกและปัญหาและการรับมือเฉพาะหน้าในแง่การป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา” (UN Document E/CN.15/2555/19), มีเฉพาะข้อมูลโดยรวมในระดับโลกสำหรับแต่ละปีและสำหรับสี่ขั้นตอนของขบวนการ (จำนวนความผิด จำนวนบุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือให้เข้าพบตำรวจอย่างเป็นทางการ จำนวนบุคคลที่ถูกลงโทษ และจำนวนผู้ต้องขัง)
- (20) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ, คณะกรรมาธิการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา, “แนวโน้มอาชญากรรมโลกและปัญหาและการรับมือเฉพาะหน้าในแง่การป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา”, UN Document E/CN.15/2555/19, 17 กุมภาพันธ์ 2555
- (21) Antigua Observer, “นายกรัฐมนตรีเชื่อมั่นว่ายุทธศาสตร์อาชญากรรมใหม่จะเป็นประโยชน์ (“Prime Minister optimistic new crime strategy will bear fruit”) จาก http://www.caribbean360.com/index.php/news/dominica_news/570515.html, เข้าถึงเมื่อ 6 ตุลาคม 2556
- (22) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ มติที่ 2002/13 รับรองเมื่อ 24 กรกฎาคม 2545
- (23) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, “คู่มือสำหรับแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ” (“Making them work – handbook on crime prevention guidelines”), สิงหาคม 2553
- (24) โปรดดู ตัวอย่างเช่น บทที่ 3.1 ในเอกสารนี้
- (25) South China Morning Post, “ศาลสูงของจีนได้นำคำตัดสินมาเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต (“Top Chinese court posts its rulings online”), 4 กรกฎาคม 2556 จาก <http://www.scmp.com/news/china/article/1274894/top-chinese-court-posts-its-rulings-online>, เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2556

- (26) แอนติกาและบาร์บูดา, บาร์เบโดส, กายอานา, จาเมกา, เซนต์ลูเชีย, ซูรินาเม และตรินิแดดและโตเบโก ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2553 ถึงกุมภาพันธ์ 2554
- (27) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, “รายงานการพัฒนามนุษย์ของแคว้นปีนจาปี 2555: การพัฒนามนุษย์และการเปลี่ยนไปสู่ความมั่นคงของพลเมืองที่ดีขึ้น”, 2555 มีเพียง 18% ของผู้ให้ข้อมูลที่บอกว่ากลัวว่าจะมีโจรมาดบ้าน 17.6% กลัวว่าจะถูกปืนจี้แล้วขโมย 15.8% กลัวว่าญาติพี่น้องจะถูกฆ่า 13.5% กลัวว่าตัวเองจะถูกฆ่า 9.6% กลัวว่าจะถูกล่วงละเมิดทางเพศ 7.6% กลัวว่าจะถูกคนรู้จักทำร้าย 7.5% กลัวว่าจะถูกขโมยรถ และ 3.5% กลัวว่าจะถูกคนรักหรือสามี/ภรรยาทำร้าย
- (28) NDTV, “การรุมโทรมที่มุมไบ: สมาชิกสภาต่างโกรธและเรียกร้องให้ลงโทษ” (“Mumbai gang-rape: In Parliament, anger and demand for punishment”), 26 สิงหาคม 2556 จาก <http://www.ndtv.com/article/india/mumbai-gang-rape-in-parliament-anger-and-demand-for-punishment-410435>, เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2556
- (29) สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดดู แอมเนสตี๋ อินเตอร์เนชันแนล, “การลงโทษประหารและการประหารชีวิตในปี 2555”, ACT 50/001/2556, น. 31 ; และ แอมเนสตี๋ อินเตอร์เนชันแนล, อิหร่าน: ชายอาหรับลัทธิอิสลามเสี่ยงที่จะถูกประหารชีวิต (Ahwazi Arab men at risk of imminent execution), 4 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.amnesty.org/en/library/info/MDE13/040/2556/en>
- (30) สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดดู แอมเนสตี๋ อินเตอร์เนชันแนล, “การลงโทษประหารและการประหารชีวิตในปี 2555”, ACT 50/001/2556, น. 34
- (31) สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดดู แอมเนสตี๋ อินเตอร์เนชันแนล, “การลงโทษประหารและการประหารชีวิตในปี 2555”, ACT 50/001/2556, น. 37; และ แอมเนสตี๋ อินเตอร์เนชันแนล, ซาอุดีอาระเบีย: มีผู้ถูกตัดศีรษะและ “ตรึงกางเขน” ห้าคนในท่ามกลางการเพิ่มขึ้นของการประหารชีวิต “ที่น่าตกใจ” (Five beheaded and ‘crucified’ amid ‘disturbing’ rise in executions), 21 พฤษภาคม 2556 จาก <http://www.amnesty.org/en/for-media/press-releases/saudi-arabia-five-beheaded-and-crucified-amid-disturbing-rise-executions-20>
- (32) Roger Hood, “คำถามเกี่ยวกับโทษประหารและคุณูปการใหม่ของอาชญาวิทยาที่มีต่อประเด็นนี้: รายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา” (“The question of the death penalty and the new contributions of the criminal sciences to the matter: a report to the United Nations Committee on Crime Prevention and Control”), UN document E/AC.57/1988/CRP.7, 2531. การสำรวจครั้งนี้ได้รับการปรับปรุงและตีพิมพ์เพื่อขายในเชิงพาณิชย์เมื่อปี 2551 (โปรดดูเชิงอรรถท้ายบทที่ 33)
- (33) Roger Hood, “โทษประหาร: ทศนะในระดับโลก” (“The Death Penalty: A World-wide Perspective”), Oxford, Clarendon Press, ฉบับพิมพ์ครั้งที่สี่, 2551, น. 325
- (34) Franklin E. Zimring, Jeffrey Fagan, David T. Johnson, “การประหารชีวิต ผลในเชิงป้องปรามและการฆาตกรรม: เรื่องราวของสองเมือง” (“Executions, deterrence and homicide: a tale of two cities”), 31 สิงหาคม 2552

- (35) สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, “การสำรวจในระดับโลกว่าด้วยการฆาตกรรม 2554”, น. 95 ตามงานศึกษาชิ้นนี้ในปี 2553 อัตราการฆาตกรรมต่อหัวประชากร 100,000 รายได้แก่ จาเมกา (52.1, เบลีซ (41.7), กัวเตมาลา (41.4), เซนต์คิตส์และเนวิส (38.2), ตรินิแดดและโตเบโก (35.2) และบาฮามาส (28)
- (36) โปรดดู ตารางที่ 1 ของเอกสาร
- (37) David F. Greenberg and Biko Agozino, “การประหารชีวิต การคุมขัง และอาชญากรรมในตรินิแดดและโตเบโก”, *British Journal of Criminology*, 2554
- (38) เรื่องเดียวกัน
- (39) National Research Council, “การป้องปรามและโทษประหาร” (“Deterrence and the Death Penalty”), Daniel S. Nagin and John V. Pepper, eds., The National Academies Press, 2555, น.2
- (40) Deutsche Welle, ‘Not the solution’, 13 กันยายน 2556 จาก <http://www.dw.de/the-death-penalty-is-not-the-solution/a-17087181>
- (41) ปฏิญญาหลักการพื้นฐานเพื่อความยุติธรรมของเหยื่ออาชญากรรมและการใช้อำนาจมิชอบแห่งสหประชาชาติ (UN Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power) รับรองโดยที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติตามมติที่ 40/34 วันที่ 29 พฤศจิกายน 2528 Annex A
- (42) มติที่ 1989/57 ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ รับรองเมื่อ 24 พฤษภาคม 2532
- (43) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, “รายงานการพัฒนามนุษย์ของแคว้นปีนประจำปี 2555: การพัฒนามนุษย์และการเปลี่ยนไปสู่ความมั่นคงของพลเมืองที่ดีขึ้น”, 2555, น.5
- (44) New York Times, “The Hated and the Hater, Both Touched by Crime” จาก http://www.nytimes.com/2554/07/19/us/19questions.html?pagewanted=all&_r=0, เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2556
- (45) ครอบครัวเหยื่อการฆาตกรรมเพื่อสิทธิมนุษยชน (Murder Victims’ Families for Human Rights), รายงานประจำปี 2551 จาก <http://www.mvfhr.org/sites/default/files/pdf/MVFHRannual-report08.pdf>
- (46) The Japan Times, “Victim-criminal dialogue can be cathartic”, 12 มิถุนายน 2550 จาก <http://www.japantimes.co.jp/news/2007/06/12/national/victim-criminal-dialogue-can-be-cathartic/#.UkCoin9j-kl>, เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2556
- (47) ครอบครัวเหยื่อการฆาตกรรมเพื่อสิทธิมนุษยชน “New Life and Hope” จาก <http://mvfhr.blogspot.co.uk/2008/06/new-life-and-hope.html>, เข้าถึงเมื่อ 23 กันยายน 2556
- (48) โปรดดู อย่างเช่น NDTV, “การรุมโทรมที่มุมไบ: สมาชิกสภาต่างโกรธและเรียกร้องให้ลงโทษ” (“Mumbai gang-rape: In Parliament, anger and demand for punishment”), อินเดีย, 26 สิงหาคม 2556 จาก <http://www.ndtv.com/article/india/mumbai-gang-rape-in-parliament-anger-and-demand-for-punishment-410435>; The News Day “การต่อต้านการรื้อฟื้นการแขวนคอของรัฐบาล” (“Govt, Opposition move to resume hangings”), ตรินิแดดและโตเบโก,

24 สิงหาคม 2556 จาก <http://www.newsday.co.tt/news/0,182656.html>; Mena FM, “Hanging a lesson”, Kuwait, 22 มิถุนายน 2556 จาก <http://www.menafn.com/1093660250/Kuwait-Hanging-lesson-?src=RSS.>]]

